

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

ASD O'LAYMAN"
Buxoro davlat universiteti
O.X.Xamidov
2023 yil « ____ » avgust

SALOMATLIK, KASALLIKLAR VA IJTIMOIY ISH

FAN DASTURI (tanlov fan)

Bilim sohasi: 900 000 – Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot

Ta'lim sohasi: 920 000 – Ijtimoiy ta'minot

Ta'lim yo'nalishlari: 60920101 -Ijtimoiy ish (oil va bolalar bilan ishlash)

Fan/modul kodlari	O'quv yili	Semestr	ECTS-Kreditlar	
SK112404	2023-2024	4	2	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Tanlov	O'zbek		4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ish	30	30	60
		Ma'ruza - 16 Seminar - 14		

1.O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Fanning dolzarbligi - Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ishning shakllanishi va rivojlanishi, salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ish fanining predmeti va tushunchasi, sog'liqni saqlash tizimida ijtimoiy-tibbiy ishning tashkil etilishi, aholi salomatligi, davlat tashkilotlari va oilada salomatlik bilan bog'liq ijtimoiy ish, keksalar va onkologiyada ijtimoiy-tibbiy ish, OIV, OITS va giyohvandlik bilan kasallangan kishilar bilan ijtimoiy ish, nogironlar va psixiatrik soha mijozlari bilan ijtimoiy ish, sivilizatsiya kasalliklari: shaxsiy va kasbiy salomatlikning nazariy va amaliy jihatlarini tadqiq etishdan iboratdir.

Fanning boshqa fanlar bilan aloqadorligi. Mazkur fan ijtimoiy falsafa, din falsafasi, falsafa tarixi, siyosatshunoslik, psixologiya, tibbiyot, sosiologiya, huquq, fanlar metodologiyasi kabi fanlar bilan uzviy bog'liqdir.

Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ish fanini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiya usullaridan jumladan, davra subhavi, klaster, bahs-munozara, guruhlariga bo'lish muammosini yechish, aqliy xujum kabilaridan foydalaniladi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad – Talabalarda Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ish to'g'risidagi bilimlarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarga Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ishning dolzarb muammolarini o'rgatishdan iborat.

III. Asosiy nazariy qism (Ma'ruza mashg'ulotlari)

1-mavzu: Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy fanining predmeti va tushunchasi

Ijtimoiy-tibbiy ish ko'p tarmoqli kasbiy faoliyat turi sifatida. Ijtimoiy-tibbiy ishning asosiy modeli. Amaliy ijtimoiy ishning tibbiy modeli. Ijtimoiy-tibbiy ish mavzusiga kirish. Ijtimoiy va tibbiy ishning o'rni" ijtimoiy ish mutaxassisi faoliyatida. Ijtimoiy-tibbiy ish nazariyasi va amaliyotini asoslash. Ijtimoiy va tibbiy ishning tashkiliy-huquqiy asoslari.

2-mavzu: Sog'liqni saqlash tizimida ijtimoiy-tibbiy ishning tashkili etilishi

Chet elda ijtimoiy-tibbiy ish faoliyati va tajribasi tahlili. Sog'liqni saqlash tizimida aholiga ijtimoiy-tibbiy yordam ko'rsatishni tashkili etish. Ijtimoiy-tibbiy ishning nazariy va uslubiy asoslari. Jamoat salomatligi haqidagi g'oyalar evolyutsiyasi va ijtimoiy tibbiyotning paydo bo'lishi. Salomatlik va turmush tarzi ijtimoiy va tibbiy ishning maqsadli parametrlari sifatida. Salomatlik va kasallik fanidagi tadqiqot an'analari. Ijtimoiy va tibbiy ishning sosiologik paradigmasi. Ijtimoiy va tibbiy ishning psixologik paradigmasi. "Hayot sifati" reabilitatsiya ijtimoiy-tibbiy ishining ajralmas xarakteristikasi sifatida.

3-mavzu: Aholi salomatligi va ijtimoiy ish

Aholida kasallanishning oldini olish. Sog'liqni saqlash tizimidagi ijtimoiy va tibbiy ish. Ijtimoiy va tibbiy ishda profilaktika va reabilitatsiya mazmuni. Ijtimoiy va tibbiy ishda profilaktika tushunchasi. Ijtimoiy va tibbiy ishda reabilitatsiya tushunchasi. Ijtimoiy va tibbiy ishda shaxsning reabilitatsiya resurslari. Mehnat qobiliyatini tekshirish va reabilitatsiya qilishning ijtimoiy va tibbiy asoslari.

4-mavzu: Davlat tashkilotlari va oilada salomatlik bilan bog'liq ijtimoiy ish

Turli markazlar, tashkilot va muassasalarda ijtimoiy va tibbiy ish. Ijtimoiy xavf ostida bo'lgan oilalar bilan ijtimoiy va tibbiy ish. Oilani rejalashtirish, ona va bola salomatligini muhofaza qilish bo'yicha ijtimoiy va tibbiy ish. Sun'iy abortning ijtimoiy va tibbiy jihatlari. Oilani rejalashtirish xizmati faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari va sohalari.

5-mavzu: Keksalar va onkologiyada ijtimoiy-tibbiy ish

Kexsa odamlar bilan ijtimoiy va tibbiy ish. Keksalarning psixososyal xususiyatlari. Keksalarning psixologik-ijtimoiy moslashuvi va reabilitatsiyasini tashkil etish.

Onkologiyada ijtimoiy va tibbiy ish. Onkologiyada ijtimoiy va tibbiy ish. Onkopatologiyaning ijtimoiy va tibbiy jihatlarini. Saraton kasalliklariga tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatishni tashkil etish. Palliativ yordam.

6-mavzu: OIV, OTTS va giyohvandlik bilan kasallangan kishilar bilan ijtimoiy ish

OIV va OTTS bilan kasallangan bemorlar bilan ijtimoiy ish. Giyohvandlik bilan kasallangan shaxslar bilan ijtimoiy-tibbiy ish. Narkologiyada ijtimoiy va tibbiy ish. Narkologiyada ijtimoiy va tibbiy ishning tashkiliy-huquqiy asoslari. Narkomaniyaning birlamchi olishning mazmuni va usullari. Narkomaniyaning ikkilamchi profilaktikasi mazmuni va usullari. Giyohvandlik bilan og'rikan shaxslar bilan reabilitatsiya ishlari.

7-mavzu: Nogironlar va psixiatrik soha mijozlari bilan ijtimoiy ish

Nogironlar bilan ijtimoiy-tibbiy ish. Psixiatrik soha mijozlari bilan ijtimoiy-tibbiy ish. Psixiatriyadagi ijtimoiy va tibbiy ish. Ruhiy kasalliklari bo'lgan shaxslarni ijtimoiy reabilitatsiya qilish nazariyasi va amaliyotida g'oyalarni o'zgartirish. Zamonaaviy sharoitda ruhiy nuqsonlari bo'lgan shaxslarni ijtimoiy reabilitatsiya qilishning mazmuni va usullari. Ruhiy kasallarni ijtimoiy reabilitatsiya qilish masalasida mehnat terapiyasining ahamiyati.

8-mavzu: Sivilizatsiya kasalliklari: shaxsiy va kasbiy salomatlikning nazariy va amaliy jihatlarini

Adaptatsiya nazariyasi (G. Selyening stress nazariyasi). Kasbiy stressning xususiyatlari va ularning paydo bo'lish sabablari. Ijtimoiy-tibbiy ishda zmononalar charchash sindromining oldini olishning mazmuni va usullari.

Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlari bilan ijtimoiy ish. Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlari bilan ijtimoiy-tibbiy ish. Nodavlat notijorat tashkilotlari va ijtimoiy ish.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Salomatlik, kasalliklar va ijtimoiy ish fanining predmeti va tushunchasi
 2. Sog'liqni saqlash tizimida ijtimoiy-tibbiy ishning tashkiliy etilishi
 3. Aholi salomatligi va ijtimoiy ish
 4. Davlat tashkilotlari va oilada salomatlik bilan bog'liq ijtimoiy ish
 5. Keksalar va onkologiyada ijtimoiy-tibbiy ish
 6. OIV, OTTS va giyohvandlik bilan kasallangan kishilar bilan ijtimoiy ish
 7. Nogironlar va psixiatrik soha mijozlari bilan ijtimoiy ish. Kasbiy stressning xususiyatlari va ularning paydo bo'lish sabablari.
- Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ijtimoiy-tibbiy ish ko'p tarmoqli kasbiy faoliyat turi sifatida.
2. Ijtimoiy-tibbiy ishning asosiy modeli.
3. Amaliy ijtimoiy ishning tibbiy modeli
4. Chet elda ijtimoiy-tibbiy ish faoliyati va tajribasi tahlili.
5. Sog'liqni saqlash tizimida aholiga ijtimoiy-tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish
6. Aholida kasallanishning oldini olish.
7. Sog'liqni saqlash tizimidagi ijtimoiy va tibbiy ish.
8. Turli markazlar, tashkilot va muassasalarda ijtimoiy va tibbiy ish.
9. Ijtimoiy xavf ostida bo'lgan oilalar bilan ijtimoiy va tibbiy ish.
10. Kexsa odamlar bilan ijtimoiy va tibbiy ish.
11. Onkologiyada ijtimoiy va tibbiy ish
12. OIV va OTTS bilan kasallangan bemorlar bilan ijtimoiy ish.
13. Giyohvandlik bilan kasallangan shaxslar bilan ijtimoiy-tibbiy ish.
14. Nogironlar bilan ijtimoiy-tibbiy ish.
15. Psixiatrik soha mijozlari bilan ijtimoiy-tibbiy ish.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadlar;

- seminarlar (manikiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
 - guruhlarda ishlash;
 - taqdimotlarni qilish;
 - individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyixahalar

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni tula o'zlashtirish, tahlil natijalarini tug'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarguonlar xhaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, otaliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

VI. Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev SH. Buyuk kelajadimizni mart va oljanoib xalqimiz bilan biga quramiz. Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 485 b.
2. Mirziyoev SH. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-ittizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 104 b.
3. Mirziyoev SH. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 596 b.
4. Mirziyoev SH. Yangi Uzbekiston strategiyasi. Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 512 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ганиева М.Х., Латипова Н.М. История и теория социальной работы. - Ташкент: НУУУз, учебное пособие 2015.-264 с.
2. М.Х.Ганиева, О.Н.Кауштов, М.В.Шеглов. Jitimoiy ishga kirish. Toshkent: VNESHINVESTPROM, 2020. 276 b.
3. Козина Г. Ю., Тугаров А.Б. Теория и практика социальной работы в здравоохранении: учебное пособие. – Пенза: ПГПУ, 2010. – 128 с.
4. Ивачев П.В. Теория и практика социально-медицинской работы: учеб. пособие. –Екатеринбург: Издатель Калининна Г. П., 2007. –256 с.
5. Артюнина Г. П. Основы социальной медицины: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический проект, 2005.
6. Лисицын Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: Учебник. – М., 2002.
7. Корнюшина Р.В. Зарубежный опыт социальной работы. Владивосток: Изд. Дальневосточного университета 2004.-85 с.

Axborot manbalari

www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
www.socialwork

Вухоро давлат университети томонидан ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Фан/modul uchun mas'ul:

Qodirov D.H. – ВухДУ “Yurisprudensiya va jtimoiy-siyosiy fanlar” kafedراسi dotsenti, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Taqrizchilar:

Muzaffarov F.D. – ВухДУ “Yurisprudensiya va jtimoiy-siyosiy fanlar” kafedراسi professori, falsafa fanlari doktori (DSc);

N.M. Qo'shshayeva - ВухДУ “Yurisprudensiya va jtimoiy-siyosiy fanlar” kafedراسi dotsenti.